

Carta oberta a l'atenció de:

José Luís Rodríguez Zapatero, President del Govern espanyol; José Montilla, President del Govern de la Generalitat de Catalunya; organismes governamentals de Comerç i els Directius d'Unión Fenosa, Gas Natural, La Caixa i Repsol YPF.

Les violacions dels Drets humans i els atacs i intimidacions a les persones que participen en les lluites socials és una constant a Guatemala que es produeix davant la passivitat, i amb la complicitat, en molts casos, de les forces de l'Estat. Només en els últims mesos s'han produït:

L'assassinat, el 27 de setembre, d'Adolfo Ich, defensor de les persones desallotjades il·legalment per la Compañía Nacional de Níquel de Guatemala; el 12 d'octubre, el de Gilmer Orlando Boror Zet, dirigent comunitari de San Juan Sacatepéquez, participant en les accions contra les indústries del ciment; el 22 d'octubre assassinen el dirigent camperol Roberto Castellanos Pineda, integrant de l'Organización Campesina CODECA, i el dissabte 24 d'octubre es comet l'assassinat de Víctor Gálvez.

L'assassinat de Víctor Gálvez, que va rebre 32 impactes de bala, és especialment greu per les circumstàncies que concorren en la seva persona. Víctor Gálvez era un dirigent social que lluitava contra els abusos de l'empresa DEOCSA-Unión FENOSA. Aconseguí unificar els usuaris d'energia elèctrica que no estaven d'acord amb el servei d'aquesta empresa a Malacatán, i després organitzà un bloc d'oposició juntament amb dirigents d'altres municipis. Fou part activa del FRENA (Frente en Defensa de los Recursos Naturales y los Derechos del Pueblo), des d'on estava denunciant a DEOCSA-Unión FENOSA per la seva política d'aprofitament i explotació del recurs hídric i pels abusos en els contractes de subministrament elèctric en aquest municipi.

Víctor Gálvez ha estat assassinat per la seva activitat social i la seva lluita contra els abusos de DEOCSA. Fins que no s'esclareixi el seu assassinat, DEOCSA no pot quedar lliure de la sospita de ser part activa o instigadora de l'assassinat. L'empresa DEOCSA, filial d'Unión FENOSA, està controlada per la transnacional espanyola Gas Natural.

El passat 8 de juliol de 2009, diverses organitzacions de l'Estat espanyol van lliurar una carta a la seu central de Gas Natural, ubicada a Barcelona, i també a les seus de València i Madrid. La carta recull les denúncies formulades per les organitzacions de Guatemala per l'actuació d'Unión FENOSA i IBERDROLA al país. A continuació n'exposem el contingut:

1.- QUE aquestes empreses van obtenir del Govern del president Álvaro Arzú un tracte de favor que implicà la privatització de la distribució de l'energia elèctrica i la venda a Unión Fenosa i Iberdrola dels actius de l'Instituto Nacional de Electricidad (INDE), valorats en 250 milions US\$, per només 101 milions US\$.

2.- QUE el 1999 i a través de la Comisión Nacional de Energía Eléctrica (CNEE), aquestes empreses van començar a cobrar l'impost conegut com a VAD (Valor Agregado de Distribución), forma dissimulada de justificar els seus guanys; i que, per aquest VAD, IBERDROLA cobra en concepte de guanys aproximadament 140 milions US\$ i Unión FENOSA aproximadament 260 milions US\$ anuals.

3.- QUE el novembre de 2004, la Cort de Constitucionalitat de Guatemala determinà que el VAD era il·legal i ordenà la destitució dels membres de la Comisión Nacional de Energía Eléctrica, la devolució a tots els usuaris dels cobraments il·legals que aquestes empreses espanyoles havien recaptat, i la suspensió immediata dels cobraments il·legals. I que d'aquests mandats, només s'ha complert el primer, perquè els diners no s'han tornat i el VAD se segueixen cobrant.

4.- QUE quan hi ha hagut protestes de la població per aquests cobraments que la sentència de la Cort de Constitucionalitat de Guatemala declarà il·legals, aquestes empreses han sol·licitat i rebut la plena col·laboració de les autoritats públiques per reprimir les organitzacions ciutadanes que qüestionen la seva presència al país (Malacatán, 25 de desembre del 2008), amb suspensió de les garanties constitucionals (San Juan Sacatepéquez, Izabal, Coatepeque i Huehuetenango).

5.- QUE Unión FENOSA ha abusat de les facultats que li confereix la Llei, inventant-se multes, alterant lectures de comptadors i facturant cobraments per serveis inexistents.

6.- QUE davant la reacció popular contra la seva presència, Unión FENOSA s'ha pres la llibertat d'adoptar represàlies contra la població, com ara tallar els serveis que hauria de prestar i deixar municipis sencers sense energia elèctrica, amb pèrdues que inclouen milers de vacunes destinades als nens (hospitals i centres de salut de diversos municipis del departament de San Marcos).

7.- QUE aquesta empresa espanyola ha acusat el Govern guatemalenc davant dels tribunals internacionals, a l'empara del Tractat de Lliure Comerç amb els Estats Units i del fet que una de les seves empreses associades (Teco Energy) té la seu a Miami, amb l'argument que el Govern guatemalenc pretén retallar-li els beneficis.

Des del moment del lliurament de la carta fins a avui, no ens consta cap resposta per part de cap dels responsables de Gas Natural; tanmateix, durant aquest temps s'ha produït l'assassinat de Víctor Gálvez. Confiem que el silenci de Gas Natural no sigui un intent groller d'ocultar les pràctiques abusives i il·legals de les seves filials, de les quals és responsable aquesta corporació, i recordem que ja s'han produït denúncies similars contra aquesta empresa a països com ara Nicaragua i Colòmbia.

Volem recordar al Govern del senyor Zapatero que el professor John Ruggie, Relator Especial del Secretari General de les Nacions Unides sobre Drets Humans, reclama que els governs dels estats d'origen de les empreses transnacionals (i Gas Natural és una empresa espanyola) han de fer que aquestes empreses respectin els drets humans en tots els països on actuen, així com també ser respectuoses i complir la legislació dels diferents països en els quals operen.

Davant de tot això, **DEMANEM**

- Al Govern del senyor Zapatero que compleixi la seva obligació de fer que les empreses multinacionals espanyoles respectin els Drets Humans i la legalitat vigent en tots els països on tenen presència; que actuï davant del Govern de Guatemala perquè posi la voluntat política i els mitjans suficients per acabar amb la situació d'indefensió dels activistes socials guatemalencs; que posi fi a la impunitat amb què actuen els assassins, a l'empara de la ineficàcia de l'aparell judicial a tot el país; i li demanem, concretament, que s'investigui fins al fons l'assassinat de Víctor Gálvez.

Instem el Govern de la Generalitat de Catalunya, per ser Gas Natural d'origen català, els diferents partits polítics, a diputats i eurodiputats, a tenir present la seva obligació de vigilar que les actuacions de les transnacionals compleixin amb la seva responsabilitat social.

Al Punto Nacional de Contacto del Estado Español de línies directrius de l'OCDE per a empreses multinacionals, que anoti aquests fets en la Ir-Responsabilitat Social Corporativa d'aquestes empreses transnacionals espanyoles. I, per tant, també als màxims representants de Gas Natural (actuals propietaris d'Unión FENOSA) i, a més, als màxims representants de LA CAIXA i REPSOL YPF, per ser els màxims accionistes i propietaris de Gas Natural.

Esperem de tots Vostès un posicionament clar de repulsa davant d'aquests fets i un pla d'actuació de cadascun per acabar amb la situació d'impunitat amb que operen Unión FENOSA i altres empreses multinacionals espanyoles a Amèrica del Sud i Amèrica Central.

- A Gas Natural, li exigim que no posi cap obstacle a aquesta investigació i doni totes les facilitats de què disposa perquè arribi fins a la fi.
Reiterem que qualsevol actuació de les empreses transnacionals espanyoles ha de ser respectuosa amb els drets humans, socials i civils de la població i atènyer-se la legalitat.

Així mateix, volem manifestar que ens solidaritzem amb la denúncia de les organitzacions guatemalencs i donem suport a les seves reivindicacions que Unión FENOSA marxi de Guatemala, perquè considerem que les polítiques d'aquestes transnacionals espanyoles són perjudicials per a la població guatemalencs, responen a una política de màxims guanys a costa dels drets humans i civils més elementals, i per a nosaltres, per tant, són inacceptables. De la mateixa manera esperem que es depurin responsabilitats en el cas de l'assassinat de Víctor Gálvez i que els responsables siguin jutjats.

Barcelona, 30 de novembre de 2009

Anna Campeny Valls
Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala
c/ Vistalegre 15, baixos 08001 Barcelona
c/e: annabarna@telefonica.net

Esther Díez
Associació Catalana per la Pau
Via Laietana, 45 esc. A 7^è 08003 Barcelona
c/e: brigades.acp@pangea.org

Txus Blanco
Acsur-Las Segovias
Via Laietana, 45 esc. A 7^è 08003 Barcelona
c/e: centreamerica@acsur.org

Jesús Carrión
Observatori del Deute en la Globalització
c/ Girona, 25 pral. 08004 Barcelona
c/e: jesus.carrion@odq.cat

LLISTA D'ORGANITZACIONS SIGNANTS

Acsur Las Segovias

Acción por un Turismo Responsable

Associació Catalana de Brigadistes a Nicaragua

Associació Catalana per la Pau (ACP)

Associació d'Amistat amb el Poble de Guatemala AAPG

Associació Papers i Drets per a Tothom

Asociación Socialismo XXI

Col·lectiu Rets: Respostes a les empreses transnacionals

Comité de Solidaritat amb els Pobles Indígenes d'Amèrica Llatina

Comité de Solidaridad Internacionalista de Zaragoza

Comité Óscar Romero de Aragón

CGT de Catalunya

Confederación General del Trabajo de Lleida

Centre Delàs

Federació Intercomarcal de CGT de Ponent (Lleida)

Secretaria d'Acció Social de la CGT de Ponent

CO.BAS

Àmbit Cooperació Internacional - CCOO Catalunya

Colectivo Iquique de la Universidad de Zaragoza

Col·lectiu Maloka Colombia

Comunitat Palestina de Catalunya

Ecologistas en Acción

Ecuador Llactacaru

Educació per a l'Acció Crítica (EDPAC)

Enginyeria sense Fronteres

Entrepobles/Entrepueblos/Entrepobos/Herriarte

Esquerra Unida i Alternativa (EUiA)

Farga (Fòrum Anticapitalista de Reflexió i Generació d'Alternatives)

Fundació Pau i Solidaritat - CCOO Catalunya

Grupo de Apoyo a la Central de Trabajadores de la Argentina de Barcelona

Iniciativa per Catalunya-Verds (ICV)

Intersindical Alternativa de Catalunya (IAC)

Izquierda Unida Federal

Izquierda Unida de Huesca

Kusi Warma

No et mengis el món

Observatori del Deute en la Globalització (ODG)

Observatorio de las Multinacionales en América Latina - Paz con Dignidad (OMAL)

Plataforma de Solidaridad con Chiapas de Madrid

PSUC viu

Raíces Solidarias

Repsol Mata

SETEM

UGT de Catalunya

Fundació Josep Comaposada

Veterinaris Sense Fronteres

Xarxa de Consum Solidari